

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/868 (πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων) - Ορισμός αρμόδιας αρχής για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/903 (Κανονισμός για τη διαλειτουργική Ευρώπη) - Ηλεκτρονική εφαρμογή "my street" - Ρυθμίσεις για την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης»

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

Α. Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διάρκης Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Μέρη (Α΄-Δ΄) και αποτελείται από είκοσι οκτώ (28) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Το Μέρος Α΄ (άρθρα 1-16), με τίτλο «Μέτρα Εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/868 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2022 σχετικά με την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση δεδομένων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων)» περιέχει έξι (6) Κεφάλαια (Α΄-ΣΤ΄).

Στο Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 1-2), με τίτλο «Σκοπός και Αντικείμενο», ορίζονται ο σκοπός (άρθρο 1) και το αντικείμενο (άρθρο 2) του Μέρους Α΄ του νομοσχεδίου.

Με το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 3-7), υπό τον τίτλο «Περαιτέρω χρήση ορισμένων κατηγοριών προστατευόμενων δεδομένων που βρίσκονται στην κατοχή δημόσιων φορέων», εισάγονται διατάξεις αναφορικά με την υποχρέωση των φορέων του δημόσιου τομέα να δημιουργούν και να καθιστούν τα δεδομένα

διαθέσιμα σύμφωνα με την αρχή «εκ σχεδιασμού και εξ ορισμού διάθεσης» και να προάγουν τη δημιουργία και την παροχή δεδομένων σε μορφότυπους και δομές, που διευκολύνουν την ανωνυμοποίηση (άρθρο 3), και την υποχρέωση των χρηστών δεδομένων να παρέχουν στους φορείς του δημόσιου τομέα, που επιτρέπουν την περαιτέρω χρήση δεδομένων, κάθε απαραίτητη πληροφορία για τη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων και των συμφερόντων τρίτων μερών (άρθρο 4). Περαιτέρω, ορίζεται το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ως αρμόδιος φορέας για την παροχή συνδρομής σε φορείς του δημόσιου τομέα, που χορηγούν ή αρνούνται πρόσβαση για περαιτέρω χρήση δεδομένων (άρθρο 5), καθώς και ως ενιαίο σημείο πληροφόρησης για την περαιτέρω χρήση δεδομένων (άρθρο 6), και ρυθμίζονται ζητήματα δικαστικής προστασίας κατά των αποφάσεων των φορέων του δημόσιου τομέα επί αιτημάτων παροχής πρόσβασης για περαιτέρω χρήση δεδομένων (άρθρο 7).

Με το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 8-10), με τίτλο «Αρμόδιες Αρχές για τις υπηρεσίες διαμεσολάβησης δεδομένων και τις οργανώσεις αλτρουισμού δεδομένων», ορίζεται το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ως Αρμόδια Αρχή για τις υπηρεσίες διαμεσολάβησης δεδομένων (άρθρο 8) και για την καταχώριση οργανώσεων αλτρουισμού δεδομένων (άρθρο 9). Επίσης, ορίζεται ότι στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης αναπτύσσεται και λειτουργεί «Μητρώο αναγνωρισμένων οργανώσεων αλτρουισμού δεδομένων» (άρθρο 10).

Το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 11-12), με τίτλο «Πρόστιμα-Έννομη προστασία», εισάγει διάταξη ως προς την επιβολή προστίμων για παραβάσεις της Πράξης για τη διακυβέρνηση δεδομένων (άρθρο 11) και προσδιορίζει τα μέσα δικαστικής προστασίας κατά των αποφάσεων επιβολής προστίμων (άρθρο 12).

Το Κεφάλαιο Ε΄ (άρθρα 13-15), με τίτλο «Διατάξεις για τη στρατηγική δεδομένων», εισάγει διάταξη αναφορικά με την υποχρέωση ορισμού ενός Υπευθύνου για τη χρήση δεδομένων σε κάθε φορέα της κεντρικής Κυβέρνησης (άρθρο 13), διάταξη σχετικά με τη σύνταξη και επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για τα δεδομένα του δημόσιου τομέα από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης (άρθρο 14) και σχετικά με τη συγκρότηση Συντονιστικής Επιτροπής για τα δεδομένα του δημόσιου τομέα (άρθρο 15).

Το Κεφάλαιο ΣΤ΄ (άρθρο 16), με τίτλο «Εξουσιοδοτικές Διατάξεις Μέρους Α΄», εισάγει τις εξουσιοδοτικές διατάξεις, που αφορούν το Μέρος Α΄ του νομοσχεδίου.

Το Μέρος Β΄ (άρθρα 17-25), με τίτλο «Ορισμός Αρμόδιας Αρχής για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/903 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και

του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2024 σχετικά με τη θέσπιση μέτρων για υψηλό επίπεδο διαλειτουργικότητας του δημόσιου τομέα σε ολόκληρη την Ένωση (Κανονισμός για τη διαλειτουργική Ευρώπη) – Ηλεκτρονική εφαρμογή "my street" και ρυθμίσεις για την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού» περιέχει τέσσερα (4) Κεφάλαια (Α΄-Δ΄).

Στο Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 17-18), με τίτλο «Σκοπός και Αντικείμενο», ορίζονται ο σκοπός (άρθρο 17) και το αντικείμενο (άρθρο 18) του Μέρους Β΄ του νομοσχεδίου.

Με το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 19-20), με τίτλο «Ορισμός Αρμόδιας Αρχής για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/903 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2024 (Κανονισμός για τη διαλειτουργική Ευρώπη)-Ηλεκτρονική εφαρμογή "my street"», ορίζεται η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ως Εθνική Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του Κανονισμού για τη διαλειτουργική Ευρώπη και ως ενιαίο σημείο επαφής σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό (άρθρο 19), και προβλέπεται η δημιουργία της ηλεκτρονικής εφαρμογής «my street» για τον έλεγχο της αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστων χώρων (άρθρο 20).

Με το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 21-24), με τίτλο «Ρυθμίσεις για την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού», τροποποιούνται διατάξεις του ν. 4727/2020 περί του Εκτελεστικού Δικτύου Ψηφιακού Μετασχηματισμού (άρθρο 21), την εταιρεία «Συμμετοχές 5G Α.Ε.» (άρθρο 22), τις θυρίδες στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης (άρθρο 24), καθώς και εξουσιοδοτική διάταξη του ν. 5099/2024 (άρθρο 23).

Το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρο 25), με τίτλο «Εξουσιοδοτικές Διατάξεις Μέρους Β΄», εισάγει τις εξουσιοδοτικές διατάξεις, που αφορούν το Μέρος Β΄ του νομοσχεδίου.

Το Μέρος Γ΄ (άρθρα 26-27), με τίτλο «Λοιπές Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης», τροποποιεί διάταξη του ν. 2664/1998 ως προς τη διαδικασία εξάλειψης εμπράγματος βάρους, όταν αυτό δεν είναι εγγεγραμμένο στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου, χωρίς να απαιτείται αίτηση του ενδιαφερόμενου για καταχώριση σχετικής δικαστικής απόφασης ή πράξης (άρθρο 26), και διάταξη του ν. 4512/2018 σχετικά με τη σύσταση και την τοπική και υλική αρμοδιότητα Κτηματολογικών Γραφείων και Υποκαταστημάτων Κτηματολογικών Γραφείων του ΝΠΔΔ «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (άρθρο 27).

Το Μέρος Δ΄ (άρθρο 28), με τίτλο «Έναρξη Ισχύος», ορίζει την έναρξη ισχύος του νόμου.

B. Με το Μέρος Α΄ του νομοσχεδίου, εισάγονται μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/868 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2022 σχετικά με την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση δεδομένων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων). Σύμφωνα με το προοίμιο της πράξης για τη διακυβέρνηση δεδομένων «[ε]ίναι απαραίτητο να βελτιωθούν οι προϋποθέσεις για την κοινοχρησία δεδομένων στην εσωτερική αγορά μέσω της δημιουργίας εναρμονισμένου πλαισίου ανταλλαγών δεδομένων και του καθορισμού ορισμένων βασικών απαιτήσεων για τη διακυβέρνηση των δεδομένων, με ιδιαίτερη έμφαση στη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αποσκοπεί στην περαιτέρω ανάπτυξη της ψηφιακής εσωτερικής αγοράς χωρίς σύνορα και μιας ανθρωποκεντρικής, αξιόπιστης και ασφαλούς κοινωνίας και οικονομίας δεδομένων. Το τομεακό ενωσιακό δίκαιο μπορεί να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να προτείνει νέα και συμπληρωματικά στοιχεία, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του τομέα, όπως το ενωσιακό δίκαιο που προβλέπεται από τον ευρωπαϊκό χώρο δεδομένων για την υγεία και από την πρόσβαση σε δεδομένα οχημάτων. Επίσης, ορισμένοι τομείς της οικονομίας ρυθμίζονται ήδη από τομεακό ενωσιακό δίκαιο που περιλαμβάνει κανόνες σχετικούς με την κοινοχρησία δεδομένων ή την πρόσβαση σε δεδομένα σε διασυνοριακό ή ενωσιακό επίπεδο, για παράδειγμα την οδηγία 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων υγείας, και τις σχετικές νομοθετικές πράξεις στον τομέα των μεταφορών, όπως τους κανονισμούς (ΕΕ) 2019/1239 και (ΕΕ) 2020/1056 και την οδηγία 2010/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων κινητικότητας» (προοίμιο, σκέψη 3 της πράξης για τη διακυβέρνηση δεδομένων). Σύμφωνα με το άρθρο 1 της πράξης «[ο] παρών κανονισμός θεσπίζει: α) προϋποθέσεις για την περαιτέρω χρήση, εντός της Ένωσης, ορισμένων κατηγοριών δεδομένων που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα β) πλαίσιο κοινοποίησης και εποπτείας για την παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης δεδομένων γ) πλαίσιο για την οικειοθελή καταχώριση οντοτήτων που συλλέγουν και επεξεργάζονται δεδομένα τα οποία έχουν καταστεί διαθέσιμα για αλτρουιστικούς σκοπούς και δ) πλαίσιο για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού συμβουλίου καινοτομίας δεδομένων».

Εξ άλλου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημειώνει ότι «[β]ασικός πυλώνας της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τα δεδομένα, η πράξη για τη διακυβέρνηση των δεδομένων επιδιώκει την αύξηση της εμπιστοσύνης στην κοινοχρησία δεδομένων, την ενίσχυση των μηχανισμών για την αύξηση της διαθεσιμότη-

τας δεδομένων και την υπέρβαση των τεχνικών εμποδίων στην περαιτέρω χρήση των δεδομένων. Η πράξη για τη διακυβέρνηση των δεδομένων θα στηρίξει επίσης τη δημιουργία και την ανάπτυξη κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων σε στρατηγικούς τομείς, με τη συμμετοχή τόσο ιδιωτικών όσο και δημόσιων φορέων, σε τομείς όπως η υγεία, το περιβάλλον, η ενέργεια, η γεωργία, η κινητικότητα, η χρηματοδότηση, η μεταποίηση, η δημόσια διοίκηση και οι δεξιότητες» (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/policies/data-governance-act>). Για την πλήρη εφαρμογή της Πράξης, απαιτείται, μεταξύ άλλων, ο ορισμός από πλευράς των κρατών μελών των Αρμοδίων Αρχών για τις υπηρεσίες διαμεσολάβησης δεδομένων, των Αρμόδιων Αρχών για την καταχώριση οργανώσεων αλτρουισμού δεδομένων, καθώς και η θέσπιση κανόνων σχετικά με την παράβαση της Πράξης (βλ., συναφώς, άρθρα 7, 13, 14, 23). Η Πράξη εφαρμόζεται από τις 24 Σεπτεμβρίου 2023 (άρθρο 38 της Πράξης και, συναφώς, αιτιολογημένη γνώμη που απέστειλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε 10 κράτη, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα [INFR(2024)2061] «δεδομένου ότι τα εν λόγω κράτη μέλη δεν διόρισαν τις αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή της πράξης για τη διακυβέρνηση των δεδομένων ή δεν απέδειξαν ότι οι τελευταίες είναι εξουσιοδοτημένες να εκτελούν τα καθήκοντα που απαιτούνται από τον νόμο» <https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/news/commission-calls-10-member-states-comply-data-governance-act>).

Τέλος, σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, «η Πράξη, συνεπώς και το παρόν [νομοσχέδιο], εφαρμόζονται με την επιφύλαξη του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, Γ.Κ.Π.Δ.) (L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137), συνεπώς το οικείο νομικό πλαίσιο εφαρμόζεται σε όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία για τους σκοπούς της Πράξης και του παρόντος [νομοσχεδίου]» (σελ. 27).

Γ. Με το Μέρος Β' του νομοσχεδίου και συγκεκριμένα, με το άρθρο 19 του Κεφαλαίου Β', ορίζεται η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ως Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/903 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Μαρτίου 2024 (Κανονισμός για τη διαλειτουργική Ευρώπη). Σημειώνεται συναφώς ότι «[η] Ένωση και τα κράτη μέλη καταβάλλουν προσπάθειες εδώ και

πάνω από δύο δεκαετίες για να στηρίξουν τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων διοικήσεων μέσω του ψηφιακού μετασχηματισμού, καθώς και να προωθήσουν τις βαθιές διασυνδέσεις που απαιτούνται για έναν πραγματικά ευρωπαϊκό ψηφιακό χώρο. Στην ανακοίνωση της 9ης Μαρτίου 2021 με τίτλο "Ψηφιακή Πυξίδα 2030: η ευρωπαϊκή οδός για την ψηφιακή δεκαετία", η Επιτροπή επισημαίνει την ανάγκη να επιταχυνθεί η ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών έως το 2030, μεταξύ άλλων με τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας σε όλα τα επίπεδα διοίκησης και σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες. Επιπλέον, η απόφαση (ΕΕ) 2022/2481 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου θέτει ως σαφή στόχο την 100% προσβάσιμη διαδικτυακή παροχή βασικών δημόσιων υπηρεσιών έως το 2030. Επίσης, η πανδημία COVID-19 αύξησε την ταχύτητα της ψηφιοποίησης, ωθώντας τις δημόσιες διοικήσεις να προσαρμοστούν στο διαδικτυακό πρότυπο, μεταξύ άλλων για διασυννοριακές ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και για πιο έξυπνη και πιο οικολογική χρήση των τεχνολογιών σύμφωνα με τους στόχους για το κλίμα και την ενέργεια που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στο να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των εν λόγω στόχων της Ένωσης με τη δημιουργία ενός πλαισίου διαρθρωμένης συνεργασίας για τη διασυννοριακή διαλειτουργικότητα μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών για τη στήριξη της δημιουργίας ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, κάτι που θα συμβάλει στη μείωση του κόστους και την εξοικονόμηση χρόνου για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τον δημόσιο τομέα» (Προοίμιο, σκέψη 1 του Κανονισμού για τη διαλειτουργική Ευρώπη). Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[η] πράξη είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων της ψηφιακής δεκαετίας της ΕΕ, όπως η διάθεση του 100% των βασικών δημόσιων υπηρεσιών στο διαδίκτυο έως το 2030. Η διαλειτουργικότητα αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό μιας λειτουργικής ψηφιακής ενιαίας αγοράς και συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή των ψηφιακών χαρακτηριστικών των δημόσιων πολιτικών, από τη δικαιοσύνη έως την υγεία έως τις μεταφορές. Οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι δημόσιες διοικήσεις θα ωφεληθούν το μεγαλύτερο μέρος του νέου κανονισμού όταν χρησιμοποιούν διασυνδεδεμένες ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες που απαιτούν διασυννοριακή ανταλλαγή δεδομένων. Παραδείγματα τέτοιων υπηρεσιών περιλαμβάνουν την αμοιβαία αναγνώριση ακαδημαϊκών διπλωμάτων ή επαγγελματικών προσόντων, τις ανταλλαγές δεδομένων οχημάτων για την οδική ασφάλεια, την πρόσβαση σε δεδομένα κοινωνικής ασφάλισης και υγείας, την ανταλλα-

γή πληροφοριών σχετικά με τη φορολογία, τα τελωνεία, τη διαπίστευση δημόσιων διαγωνισμών, τις ψηφιακές άδειες οδήγησης, τα εμπορικά μητρώα» (βλ. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_24_1970).

Εξ άλλου, σημειώνεται ότι «[η] εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να μετατεθεί κατά τρεις μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του, προκειμένου να δοθεί στα κράτη μέλη και στις οντότητες της Ένωσης επαρκής χρόνος για να προετοιμαστούν για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η αναβολή αυτή είναι αναγκαία για τη σύσταση του συμβουλίου και της κοινότητας της διαλειτουργικής Ευρώπης και για τον ορισμό των συντονιστών διαλειτουργικότητας. Επιπλέον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να παρέχει χρόνο στα κράτη μέλη και στις οντότητες της Ένωσης να προετοιμαστούν για την αποτελεσματική υλοποίηση των αξιολογήσεων διαλειτουργικότητας και σε κάθε κράτος μέλος ώστε να ορίσει μία ή περισσότερες εθνικές αρμόδιες αρχές και ενιαίο σημείο επαφής. Συνεπώς, οι διατάξεις σχετικά με τις αξιολογήσεις διαλειτουργικότητας, τις εθνικές αρμόδιες αρχές και τα ενιαία σημεία επαφής θα πρέπει να εφαρμοστούν εννέα μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού» (Προοίμιο, σκέψη 56 του Κανονισμού για τη διαλειτουργική Ευρώπη). Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Κανονισμού, η έναρξη ισχύος ορίζεται την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και «[ε]φαρμόζεται από τις 12 Ιουλίου 2024. Ωστόσο, το άρθρο 3 παράγραφοι 1 έως 4 και το άρθρο 17 εφαρμόζονται από τις 12 Ιανουαρίου 2025».

Τέλος, επισημαίνεται ότι επί σχεδίου διατάξεων του Μέρους Α' νομοσχεδίου γνωμοδότησε η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (βλ. γνωμοδότηση της Αρχής 2/2025-20.2.2025), σύμφωνα με το άρθρο 57 παρ. 1 στοιχ. γ' ΓΚΠΔ και το άρθρο 13 παρ. 1 του ν. 4624/2019. Επίσης, ζητήθηκε η υποβολή γνώμης από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.), σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 82 του Συντάγματος, η οποία επισυνάπτεται στην Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης (σελ. 82 επ.).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί των άρθρων 1-7, 14-16, 18-21, 24 και 25

Για λόγους νομοτεχνικούς, πρέπει να χρησιμοποιείται ενιαίος τύπος στον τονισμό του επιθέτου «δημόσιος» στη Γενική. Ορθότερο, σύμφωνα με τον κανόνα γραμματικής της Νέας Ελληνικής, είναι να τεθεί ο τόνος στην προπαραλήγουσα (δημόσιου τομέα).

2. Επί του άρθρου 5

α. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5, «[τ]ο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζεται ως αρμόδιος φορέας για την παροχή συνδρομής σε φορείς του δημόσιου τομέα που χορηγούν ή αρνούνται πρόσβαση για περαιτέρω χρήση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 7 της Πράξης, και ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που ανατίθενται σε αυτόν από το παρόν άρθρο, καθώς και από τα άρθρα 7 και 9 της Πράξης, περί αρμόδιων φορέων και διαδικασίας υποβολής αιτημάτων για περαιτέρω χρήση, αντίστοιχα». Συνεπώς παρατηρείται ότι το άρθρο 3 της Πράξης για τη διακυβέρνηση δεδομένων ρυθμίζει τις κατηγορίες δεδομένων για περαιτέρω χρήση, και το άρθρο 7 την υποχρέωση ορισμού αρμόδιων φορέων από τα κράτη-μέλη για την παροχή συνδρομής σε φορείς του Δημοσίου. Συνεπώς, για λόγους νομοτεχνικής ορθότητας, θα μπορούσε η φράση «σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 7 της Πράξης» να μετακινηθεί, ώστε να προκύπτει ότι αναφέρεται στον ορισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ως αρμόδιου φορέα, και η παρ. 1 να αναδιατυπωθεί ως εξής: «[τ]ο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζεται, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 7 της Πράξης ως αρμόδιος φορέας για την παροχή συνδρομής σε φορείς του δημόσιου τομέα που χορηγούν ή αρνούνται πρόσβαση για περαιτέρω χρήση δεδομένων και ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που ανατίθενται σε αυτόν από το παρόν άρθρο, καθώς και από τα άρθρα 7 και 9 της Πράξης, περί αρμόδιων φορέων και διαδικασίας υποβολής αιτημάτων για περαιτέρω χρήση, αντίστοιχα».

β. Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 5, «[μ]ε απόφαση του αρμόδιου οργάνου του οικείου φορέα του δημόσιου τομέα, μπορεί να ανατίθεται η αρμοδιότητα χορήγησης ή άρνησης πρόσβασης για περαιτέρω χρήση δεδομένων στον αρμόδιο φορέα της παρ. 1, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του. Στην εν λόγω απόφαση περιλαμβάνονται οι όροι για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στους οποίους αναλύονται ειδικότερα οι ρόλοι, οι ευθύνες και οι υποχρεώσεις των μερών». Εν προκειμένω, θα μπορούσε, ενδεχομένως, για λόγους σαφήνειας, να προσδιορισθεί η έννοια των «ρόλων», με αναφορά στον υπεύθυνο επεξεργασίας, από κοινού υπεύθυνο επεξεργασίας και εκτελούντα την επεξεργασία (βλ., συναφώς και γνωμοδότηση της Αρχής 2/2025-20.2.2025, σελ. 7 «σκόπιμο κρίνεται να οριστεί στο ΣΧΝ ο ρόλος του αρμόδιου φορέα σε σχέση με τον ΓΚΠΔ (υπεύθυνος επεξεργασίας, από κοινού υπεύθυνος επεξεργασίας, εκτελών την επεξεργασία)»).

3. Επί του άρθρου 8

Σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 8, «2. Το παρόν δεν θίγει τις εξουσίες των ανεξαρτήτων αρχών, όπως της Αρχής Προστασίας Δεδομένων

Προσωπικού Χαρακτήρα και της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθώς και της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας. 3. Η αρμόδια αρχή της παρ. 1 οφείλει να συνεργάζεται και να ανταλλάσσει πληροφορίες με τις αρχές της παρ. 2, όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών διαμεσολάβησης δεδομένων, με σκοπό την ορθή εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/868». Για λόγους νομοτεχνικούς, θα μπορούσε, ενδεχομένως, ο όρος «εξουσίες» στην παρ. 2 να αντικατασταθεί από τον όρο «αρμοδιότητες». Περαιτέρω, δοθέντος ότι στο άρθρο 1 του νομοσχεδίου ορίζεται ότι ο Κανονισμός (ΕΕ) 2022/868 θα αναφέρεται στο Μέρος Α' ως «Πράξη», για λόγους ομοιομορφίας, θα μπορούσε στην παρ. 3 η φράση «εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/868» να αντικατασταθεί από την φράση «εφαρμογή της Πράξης».

4. Επί του άρθρου 11

Με το άρθρο 11 ρυθμίζεται η επιβολή προστίμων σε όποιον, ενεργώντας με πρόθεση ή εξ αμελείας, παραβιάζει διατάξεις της Πράξης για τη διακυβέρνηση δεδομένων. Περαιτέρω, στις παρ. 2 έως 4 ορίζεται το χρηματικό εύρος των ποινών και στην παρ. 5 μία σειρά κριτηρίων επιμέτρησης, τα οποία λαμβάνονται υπόψη σχετικά με την επιβολή και το ύψος των προστίμων. Συναφώς παρατηρείται ότι κατά την διαδικασία επιβολής προστίμων δεν προβλέπεται το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερόμενου. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος, «[τ]ο δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου ισχύει και για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του». Εξ άλλου, σύμφωνα, αφενός, με το άρθρο 6 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, «[ο]ι διοικητικές αρχές, πριν από κάθε ενέργεια ή μέτρο σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων συγκεκριμένου προσώπου, οφείλουν να καλούν τον ενδιαφερόμενο να εκφράσει τις απόψεις του, εγγράφως ή προφορικώς, ως προς τα σχετικά ζητήματα», και, αφετέρου, με το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας εξέταση των υποθέσεών του από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης. 2. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει ιδίως: α) το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση πριν να ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του».

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, «κατά την έννοια των άρθρων 20 παρ. 2 του Συντάγματος και 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α 45), δεν επιβάλλεται μεν, κατ' αρχήν, η προηγούμενη ακρόαση του ενδια-

φερομένου όταν το σε βάρος του διοικητικό μέτρο λαμβάνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όπως συμβαίνει στην περίπτωση επιβολής της διοικητικής κυρώσεως του προστίμου, η οποία δεν καταλείπεται στη διακριτική ευχέρεια του αρμόδιου οργάνου, αλλά αποτελεί δέσμια ενέργειά του, εφόσον διαπιστωθεί η συνδρομή των νόμιμων προς τούτο προϋποθέσεων. Όταν, όμως, εκ του νόμου καταλείπονται περιθώρια για την επιμέτρηση του ποσού του προστίμου, για την οποία λαμβάνονται υπόψη η βαρύτητα και οι συνθήκες τελέσεως της παραβάσεως καθώς και λοιπές περιστάσεις που ασκούν επιρροή στον προσδιορισμό του ύψους του επιβλητέου προστίμου (...), επιβάλλεται η κατά τις προεκτεθείσες διατάξεις τήρηση του τύπου της προηγούμενης ακροάσεως του φερόμενου ως παραβάτη (Σ.τ.Ε. 3272/2009, 1880-1/2008 7μ., 380/2008, 405, 2041-2, 2408-13/2007, 1213/2006 κ.ά.)» (ΣτΕ 1073/2012 σκ. 5, πρβλ. και ΣτΕ 1881/2008, 1399/09, ΣτΕ 671-2/2011 και ΣτΕ 1821/2021).

Με την προτεινόμενη διάταξη, τα πρόστιμα επιβάλλονται μεν κατά δέσμια αρμοδιότητα στην περίπτωση των παραβάσεων που ορίζονται στην παράγραφο 1, καταλείπεται, όμως, στη Διοίκηση ευχέρεια επιμέτρησης του ύψους του προστίμου, η οποία είναι ανάλογη με τη φύση, τη βαρύτητα και τα λοιπά κριτήρια όπως καθορίζονται στην παράγραφο 5.

Υπό το φως των ανωτέρω, και σύμφωνα και με την προπαρατεθείσα νομολογία, πρέπει να προστεθεί ρητώς η άσκηση του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερόμενου, προκειμένου η προτεινόμενη διάταξη να τελεί σε συμφωνία με το άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος.

Τέλος, θα μπορούσε, για λόγους ασφάλειας δικαίου και εφαρμογής της ρύθμισης, να προσδιορισθεί το όργανο του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το οποίο, σύμφωνα με την παρ. 6, είναι αρμόδιο για την επιβολή προστίμων.

5. Επί του άρθρου 16

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 ορίζεται ότι «[τ]ο ύψος των τελών καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου ή της ανεξάρτητης αρχής, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του ενιαίου σημείου πληροφόρησης του άρθρου 6 και στην ιστοσελίδα του οικείου φορέα». Για λόγους σαφήνειας, η προτεινόμενη διάταξη θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Το ύψος των τελών καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του καθ' ύλην αρ-

μόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου ή της ανεξάρτητης αρχής. Η απόφαση αναρτάται στην ιστοσελίδα του ενιαίου σημείου πληροφόρησης του άρθρου 6 και στην ιστοσελίδα του οικείου φορέα».

6. Επί του άρθρου 26

Το άρθρο 26 φέρει τον τίτλο «Αυτοδίκαιη εξάλειψη σε περιπτώσεις μη καταχωρισμένων εμπραγμάτων βαρών - Προσθήκη παρ. 4γ στο άρθρο 6 του ν.2664/1998». Σύμφωνα με το περιεχόμενο της διάταξης, και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, «[μ]ε την αξιολογούμενη, συνεπώς, ρύθμιση τροποποιείται η διαδικασία, ώστε η απόφαση ή η πράξη εξάλειψης εμπράγματος βάρους, όταν αυτό δεν είναι εγγεγραμμένο στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου, να οδηγεί στην καταχώριση του εμπράγματος βάρους και στην εξάλειψη του βάρους αυτού, αμέσως μετά την καταχώρισή του, χωρίς επιπλέον αίτηση του αιτηθέντος την καταχώριση της απόφασης ή πράξης» (σελ. 45).

Ως εκ τούτου, για λόγους νομοτεχνικής πληρότητας, ο τίτλος του άρθρου θα μπορούσε ενδεχομένως να συμπληρωθεί ως εξής: «Αυτοδίκαιη καταχώριση και εξάλειψη σε περιπτώσεις μη καταχωρισμένων εμπραγμάτων βαρών - Προσθήκη παρ. 4γ στο άρθρο 6 του ν.2664/1998».

7. Επί του άρθρου 27

Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 27, «[κ]ατά παρέκκλιση των άρθρων 99, 101 και 154 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), η θέση του Προϊσταμένου του Κτηματολογικού Γραφείου Θεσσαλονίκης καταργείται. Το σύνολο των λοιπών οργανικών θέσεων του Κτηματολογικού Γραφείου Θεσσαλονίκης μεταφέρεται αυτοδικαίως στο Κτηματολογικό Γραφείο Κεντρικής Μακεδονίας». Συναφώς παρατηρείται ότι τα άρθρα τα οποία, σύμφωνα με την προτεινόμενη, δεν εφαρμόζονται, κατά την κατάργηση της θέσης του Προϊσταμένου του Κτηματολογικού Γραφείου Θεσσαλονίκης, αναφέρονται στη διαθεσιμότητα (άρθρο 99 του ν. 3528/2007), τη διαθεσιμότητα λόγω κατάργησης θέσης (άρθρο 101 του ν. 3528/2007) και την απόλυση λόγω κατάργησης θέσης (άρθρο 154 του ν. 3528/2007). Περαιτέρω, στο δεύτερο εδάφιο της προτεινόμενης γίνεται λόγος για μεταφορά των «λοιπών οργανικών θέσεων του Κτηματολογικού Γραφείου της Θεσσαλονίκης». Επομένως, τίθεται το ερώτημα ποια είναι εν προκειμένω η βούληση του έχοντος την νο-

μοθετική πρωτοβουλία ως προς τον υπάλληλο ο οποίος, μέχρι τη θέση σε ισχύ της προτεινόμενης, κατέχει τη θέση του Προϊσταμένου.

Αθήνα, 26 Μαρτίου 2025

Η Εισηγήτρια
Δάφνη Ακουμιανάκη
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
τ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών